

Univerzita Karlova v Praze
Lékařská fakulta v Hradci Králové

Hodnocení bakalářské práce
Posudek oponenta práce

Jméno autora: Petra MIHALČIKOVÁ, DiS.

Název práce: Komunikace lékaře s pacientem – zdravotníkem

Obor: Ošetrovatelství (kombinované studium)

Oponent práce: PhDr. Eva Švarcová, Ph.D.

Předložený text má cca 102 stran včetně seznamu literatury a 10 příloh. Je logicky rozčleněn do několika kapitol a subkapitol.

Autorka zvolila stále velmi aktuální téma týkající se komunikace ve zdravotnictví, v tomto případě zcela ojediněle zaměřené na komunikaci lékaře s pacientem – zdravotníkem.

Práce se standardně skládá z části teoretické (cca 32 stran) a z části empirické (cca 59 stran). Teoretická část obsahuje celkem pět kapitol. První seznamuje s pojmem komunikace, včetně faktorů ovlivňujících komunikační proces. Ve druhé kapitole autorka polemizuje prostřednictvím tři a půl stránkové citace H. Haškovcové nad otázkou „Lékařská diktatura nebo lékařská demokracie?“. Třetí kapitola se zabývá stručným přehledem psychologie osobnosti, pozornost je věnována především vlivu některých rysů osobnosti na komunikaci. Další kapitola představuje základní šablony komunikace lékaře s klientem na podkladě názorů odborníků na danou problematiku u nás i v zahraničí. Poslední kapitola teoretické části shrnuje dva ze základních pojmů v komunikaci – devalvací a evalvací.

V teoretické části práce autorka zřetelně definuje danou problematiku, podává solidní přehled poznatků, také výběr relevantních názorů pro daný problém je na odpovídající úrovni.

Za hlavní cíle empirické části si autorka zvolila 1. zjistit, jaký přístup volí lékaři pro komunikaci s pacientem – zdravotníkem; 2. zachytit rozdíl v komunikaci lékař – pacient lékař, lékař – pacient všeobecná sestra; 3. zobrazit názor obou skupin na výuku komunikace na lékařských fakultách. Dále stanovila osm dílčích cílů.

Charakteristika vzorku respondentů je rozdělena do kategorií – věk, pohlaví, vzdělání, specializace a délka působení ve zdravotnictví. Z metod výzkumného šetření autorka zvolila kvalitativní metodu standardizovaného rozhovoru se záznamem na diktafon a následnou transkripcí. Šetření se

zúčastnilo celkem deset respondentů, pět lékařů a pět všeobecných sester s bakalářským vysokoškolským vzděláním.

Výsledky šetření jsou prezentovány přehledně, formou jednotlivých odpovědí respondentů na konkrétní otázku. Po každé otázce je provedeno vymezení klíčových slov a komentář autorky k dané odpovědi. Následuje celkové shrnutí rozhovorů a diskuze výsledků. Poslední kapitolu praktické části práce tvoří závěrečné zmapování poznatků a vyhodnocení jednotlivých cílů práce. V přílohách je uvedeno celé znění jednotlivých rozhovorů tak, jak byly autorkou zaznamenány.

Rozsah práce je vzhledem k náročnosti prezentování výsledků u kvalitativního výzkumu přiměřený, citované prameny aktuální, počet uvedených titulů odborné literatury dostatečný. Jazyková a stylistická úroveň práce je dobrá, pomínila poněkud beletristický způsob vyjadřování (zato velmi čtivý). Po formální stránce práce splňuje požadavky kladené na tento typ publikace, jen není vždy dodržena citační norma.

Přínos práce spatřuji především v základních zjištěních týkajících se nutnosti profesionality též v oblasti komunikace s klientem, včetně návrhu výuky komunikace na lékařských fakultách. Velmi pozitivní je výsledek tzv. imaginárního modelu lékaře: 1. lidskost; 2. – 3. znalost oboru a umění naslouchat; 4. - 9. autorita doprovázená slušností, zájem o pacienta a empatie, prostor pro názor a umění se ptát. Kéž by takových imaginárních lékařů bylo co nejvíce.

Cíle práce byly splněny.

Konkrétní náměty nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Jakým způsobem by bylo možné dle autorky zkvalitnit komunikativní dovednosti u stávajících lékařů, kteří v některých případech na základy komunikace a slušnosti pozapomněli.
2. Uvést příklad obrany klienta při aroganci ze strany lékaře.
3. Vyjádřit předpoklad, jak by výsledky dopadly u běžné populace, u klientů bez titulu MUDr. či Bc se zdravotnickým zaměřením.

Výsledné hodnocení: výborně

Datum: 15. 5. 2008